

1497 2. Beh. af Forsl. t. Finantslov f. Finantsaaret fra 1. April 1877 til 31. Marts 1878.

1498

aabenbart overset, at, hvis Vndringsforslaget vedtages, kommer det ogsaa til at gjælde et kommende Ministerium, ogsaa for min Estermand, og der bliver, naar Finantslovens Bevilling skal respekteres, ligesaa lidt spillet Komedie, naar en Anden følger efter mig som naar jeg vedbliver at være Minister — forudsat at Finantsloven stadfæstes med det nu foreliggende Vndringsforslag.

Ordføreren (Berg): Deri tror jeg den ærede Minister tager feil. Jeg tror, at, dersom der paa den Blads side en anden Minister, som stod i et andet Forhold til Folkethinget, vilde han, selv om Finantsloven, inden han tiltraadte, var vedtagen, endnu inden Spilletiden kunne opnaa en saadan Forandring paa dette Punkt, at de Ulemper, som Ministeren beklager kunne følge af Forslaget, udebleve. Hvad angaar Forslaget med Hensyn til § 9 skal jeg minde den ærede Minister om, at i 1859—60 betød det Forslag, jeg oplæste, en Protest mod Ministerens nuværende Fremgangsmaade.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer): Det er ikke rigtigt.

Zable: Da der er kommet adskillige nye Medlemmer til, som ikke have tilstrækkelig Kjenndskab til, hvad der er gaaet forud med Hensyn til denne Sags Behandling, skal jeg i Genhold til disse Ytringer af det ærede Mindretal i Betænkningen tillade mig at fremkomme med nogle Bemærkninger. Mindretallet har først udtalt, at det altid er urigtigt at opheve en bestaaende Statsinstitution og har siden efter omtalt den moralske Forpligtelse, som Staten har paataget sig lige overfor Kjøbenhavns Kommune ved af den at modtage et saa betydeligt Tilskud til den nye Bygnings Opførelse. Det er disse Ytringer af Mindretallet i Betænkningen, som jeg skal tillade mig at opluse ved Hjælp af, hvad der gaar forud, for at de Herrer kunne se, at Mindretallet har været aldeles uberettiget til at komme med disse Udtalelser. I 1869—70 fremkom den daværende Regjering med et Lovforslag om det kongelige Theaters økonomiske Forhold. Saaledes løb Overskriften, men selve Lovforslaget gik ud paa en selvstændig Ordning af Theaters Forhold. I denne Lovs § 25 stod der blandt Andet følgende: „Naar der til en Theaterbyggnings Opførelse og Udstyrelse ad anden Veie er skaffet til Veie en ten en Sum af 400,000 Rbl. eller Garantii

for, at et Tilskud af 16,000 Rbl. aarlig ydes“ — nu komme de Ord, som det vel er værd at lægge Mærke til — „saalange Theatret bestaar som Statsinstitution, skal Regjeringen o. s. v.“ Denne Lov om Theaters Forhold blev den Gang forkastet her i Thinget, men hvad skete derved? Alts, hvad der vedrørte Theaters Ordning, flyttedes da over paa Finantsloven, saaledes at der aldeles ikke bestaar nogen Lov, der hjemler Theaters Bestaaen som Statsinstitution. Der eksisterer ingen Lov, der giver Theatret Krav paa Andet end den Bevilling, der aarlig gives det paa Finantsloven, og dette er slet med fuld Bevidsthed. Jeg forhandlede den Gang med Mænd i Kirke- og Undervisningsvæsenet derom, og de vare ganske enige om, at det var Hensigten. Jeg er særdeles glad over, at jeg opnaaede min Hensigt, og det var blandt Andet min Hensigt ikke at binde dette Thing ved at have en Statsinstitution for sig. Der stod altsaa, at Regjeringen ventede, at der fra anden Side — der stod ikke nogen Antydning af, hvilken Side det skulde være — skulde kunne komme saa og saa mange Penge, „saa længe Theatret bestod som Statsinstitution.“ Dette opfattede jeg — og dertil var jeg berettiget — som om man vilde komme og fange Thinget med et saadant Tilskud fra anden Side for derved at binde os til bestandig at opretholde Theatret som Statsinstitution. Dette skulde man nu søge hindret, og det skete derved, at man fik vedtaget, at Alts, hvad der vedrører Theaters Drift, sker i Genhold til den aarlige Finantslov; men da det sker i Genhold til den, kræver det Tilskud, som aarlig ydes denne Kunstanstalt af Statskassen, et Tilidsforhold mellem vedkommende Minister og den Del af Bevillingsmyndigheden, som repræsenteres af Folkethinget. Naar et saadant Tilidsforhold ikke er tilstede, maa ethvert Ministerium vide, at det ikke kan gjøre Regning paa Tilskud, og vi maa da, som Oberst Tscherning en Gang sagde lige over for en langt ringere Overstridelse, lade Theatret spille fallit. Det sagde han udensidere. Det er den Opfattelse, som er gjort gjældende og maa gjøres gjældende over for en slet Styrelse, thi en saadan Fremgangsmaade og Regnskabsmaade som den, der har fundet Sted, berettiger Bevillingsmyndigheden til at skride ind efter den Adkomst, den har faaet dertil. Det var det ene Spørgsmaal; vi komme nu til det andet. Man har ofte Grund til at anke over den fejtede Maade, hvorpaa adskillige Ministre stille sig overfor Statens Midler. Naar de ville være med til at sørge for en god Stats-